

DATUM

AAN Provinciale Staten

VAN Gedeputeerde M. Maasdam

DOORKIESNUMMER 3636

ONDERWERP Beantwoording vraag over experimenten en de Omgevingswet

In de vergadering van de ad hoc commissie Omgevingsvisie (12 juni 2017) kwam de vraag over experimenten en de Omgevingswet aan de orde: wat kan er ten opzichte van de huidige wetgeving, op weg naar de Omgevingswet? Hieronder volgt een nadere beantwoording van deze vraag.

1. Experimenten op grond van de Crisis en herstelwet (Chw)

Op grond van de Crisis en herstelwet is een aantal innovatieve experimenten aangewezen. De Chw maakt het mogelijk om af te wijken van wettelijke bepalingen. Zo kan er bijvoorbeeld worden [geëxperimenteerd met](#):

- flexibel bestemmen, bredere reikwijdte bestemmingsplan, afwijken tijdelijk bestemmen,
- aanvullende afwijkingmogelijkheden geluid bestemmingsplannen, afwijken geluidnormering,
- afwijken van wettelijke bepalingen met het oog op gebiedsgericht bodembeheer.

Twee keer per jaar kunnen [projecten aangemeld](#) worden. De Chw zorgt voor kortere (aanvraag)procedures waardoor projecten sneller kunnen starten. De Chw gaat uiteindelijk op in de Omgevingswet. De provincie gaat het project Sterke Lekdijk aanmelden (zie verder onder punt 3).

2. Botsproeven

Om te bezien hoe de regelgeving van de Omgevingswet gaat werken, zijn er in 2015 landelijk [botsproeven](#) uitgevoerd. Centrale vraag: hoe test je de regels? Door verschillende belangen bewust te laten 'botsen' om inzicht te krijgen in de vraag of het nog ergens wringt. Diverse groepen experts hebben zich in een kleine twintig botsproeven over belangrijke vraagstukken gebogen. Zoals instructieregels met meer afwegingsruimte, projecten van complexe bedrijven, de werking van het omgevingsplan en kwetsbare belangen zoals gezondheid. Zie ook: [de Omgevingswet en de praktijk](#).

De provincie voert ook botsproeven uit: confrontatie tussen de regels en de praktijk. Aan de hand van een al dan niet fictieve casus wordt getest hoe een gebiedsopgave of project met de instrumenten en het gedachtegoed van de Omgevingswet optimaal kan worden gerealiseerd. Botsproef is een relatief klein project met kop en staart, bijvoorbeeld een vergunningprocedure.

3. Living Labs: innovatie & brede participatie

De provincie experimenteert in een zogenaamd Living Lab. Dit is een onderzoeksmethode waarbij verschillende obstakels, knelpunten en andere complexe opgaven direct onderzocht kunnen worden waarbij de vijf O's worden betrokken; te weten Omgeving, Ondernemers, Onderzoek, Onderwijs en Overheid. De doelstelling van het experimenteren is de maatschappelijke doelen van de Omgevingswet middels de relevante kerninstrumenten voor de provincie Utrecht in praktijk te kunnen brengen. Het Programma Implementatie Omgevingswet werkt hierbij nauw samen met het Innovatieprogramma Fysieke Leefomgeving. Dit Programma heeft namelijk het doel dat eind 2019 de werkwijzen en competenties die de netwerksamenleving en de Omgevingswet uitvoerig verkend en ontwikkeld zijn. Door beide programma's efficiënt samen te laten werken, kunnen verschillende obstakels al voor de invoering van de Omgevingswet zichtbaar worden. In een zeer vroeg stadium kan daardoor al onderzocht worden op welke manier de provincie deze obstakels kan overwinnen.

Het Living Lab omvat een viertal casussen: drijvend bouwen, veengebied in beweging, gebiedsgericht grondwaterbeheer en sterke Lekdijk. Hierbij werkt de provincie samen met gemeente Woerden, Hoogheemraadschap Stichtse Rijnlanden, bewoners van Woerden, projectontwikkelaars, Hogeschool van Utrecht en Saxion.

In ieder geval voor de casus Sterke Lekdijk zal een verzoek bij het ministerie van IenM worden ingediend om op grond van de Chw het projectbesluit (Omgevingswet) rechtskracht te verlenen onder de huidige wetgeving.

4. Experimenteerruimte in PRS en PRV

In het kader van de zoektocht naar de rolverdeling tussen overheden hebben we sinds het vaststellen van de [PRS](#) in 2013 geëxperimenteerd met een specifieke, 'vrijere', regulering voor de gebiedsontwikkeling Eiland van Schalkwijk. Deze vrijere regulering op basis van gezamenlijke kaderstelling is in de [PRS \(herijking\)](#) ook open

gesteld voor andere gebieden in onze provincie. De experimenteerruimte biedt de mogelijkheid om op een innovatieve manier 'uitnodigingsplanologie' te bedrijven: planologie die redeneert vanuit de plek. Gebieden worden uitgenodigd om samen met de provincie aan deze gezamenlijke kaderstelling en bijbehorende rol-opvatting te werken. Aan het voorsorteren op de Omgevingswet is in hoofdstuk 1, 2, 3 en 8 van de PRS (herijking 2016) nadrukkelijk aandacht besteed. De experimenteerruimte is verankerd in artikel 1.5 van de [PRV \(herijking 2016\)](#).

De uitvoering van de PRS geven we onder andere vorm via het [Innovatieprogramma Fysieke Leefomgeving \(IFL\)](#). Het IFL biedt een experimenteeromgeving waarin we, samen met anderen, lastige vraagstukken een stap verder willen brengen. Het IFL richt zich vooral op samenwerking met belanghebbenden, experts en vernieuwers. Met dit netwerk zoeken we naar een passende aanpak: hoe kunnen we acteren om een volgende stap naar een oplossing te maken. Daarbij zoeken we ook ruimte voor nieuwe perspectieven en ontwikkelingen. Waar nodig komen we zo tot rolinnovatie en vernieuwing van onze werkwijzen. De provincie kan zo qua rolinvulling, beleid en manier van werken voorsorteren op de invoering van de Omgevingswet.